

Manuál k projektu Letná škola 2021 pre základné školy

Obsah:

ÚVOD	1
1.1. Projekt Letná škola	1
1.2. Cieľ a zámer	1
1.3. Fungovanie	2
1.3.1. Obsah	2
1.3.2. Organizátori	2
1.3.3. Termín realizácie	2
1.3.4. Trvanie cyklov	3
1.3.5. Financovanie	3
1.3.6. Rozdelenie žiakov do skupín	4
1.3.7. Evidencia	5
TVORBA PROJEKTU LETNÁ ŠKOLA	6
2.1. Žiadosť	6
2.1.1. Pred vyplnením žiadosti	6
2.1.2. Vypĺňanie žiadosti	6
2.2. Kvalita a obsah projektu	7
2.2.1. Štruktúra	7
2.2.2. Spolupráca a kooperácia s neziskovým sektorom	8
2.3. Stratégia zapojenia žiakov	9
2.3.1. Zapojenie žiakov s prihliadnutím na rizikové skupiny	9
3. ĎALŠIE INFORMÁCIE	11
3.1. Propagácia LŠ	11
3.2. Záverečná správa	11
3.3. Stravovanie	12

3.4. Hygienické a pandemické opatrenia	12
3.5. Podporné aktivity MŠVVaŠ SR	13
3.5.1. Webináre	13

1. ÚVOD

1.1. Projekt Letná škola

Projekt Letná škola (ďalej len „LŠ“) je súčasťou opatrení MŠVVaŠ SR na zmiernenie dopadov dištančného vzdelávania na vzdelávacie výsledky žiakov. LŠ sú realizované ako súčasť Národného projektu „Zmiernenie dopadu pandémie ochorenia COVID-19 na vzdelávací proces v základných školách vrátane zlepšenia dostupnosti vzdelávania“, financovaného z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje.

V školskom roku 2020/2021 sa uskutočňovala v dôsledku pandémie COVID-19 časť výučby dištančnou formou. Mnohé školy sa s dištančnou formou vzdelávania vysporiadali, no aj tento školský rok sa predpokladá, že existuje veľká skupina žiakov, ktorá sa z rôznych dôvodov (napr. chudoba, nedostatok technologického vybavenia, neprítomnosť rodiča), nevedela plnohodnotne zapojiť do dištančného vzdelávania a je v dôsledku toho ohrozená školským neúspechom.

LŠ sa snažia naplňať potreby rizikových skupín žiakov ohrozených školským neúspechom, ako aj všetkých iných žiakov, ktorí boli negatívne ovplyvnení pandemiou.

1.2. Cieľ a zámer

Zámerom LŠ je poskytnúť žiakom základných škôl možnosť na osvojenie, prípadne upevnenie vedomostí, zručností a spôsobilostí, ktoré si nedostatočne osvojili počas školského roka 2020/2021 najmä v dôsledku dlhotrvajúceho dištančného vzdelávania. Zároveň majú poskytnúť priestor na zmysluplné využitie času počas letných prázdnin s výchovno-vzdelávacími aktivitami, ktoré sú prispôsobené veku a potrebám žiakov a zároveň poskytnúť možnosť adaptácie žiakov na začatie školského roka 2021/2022 po stránke vzdelávacej, socializačnej a výchovnej.

LŠ má byť priestor, kde sa žiaci aj pedagógovia cítia bezpečne, vytvárajú väzby aj mimo tried a klasickej výučby.

1.3. Fungovanie

Nastavenie fungovania LŠ je výhradne na škole v závislosti od potrieb žiakov a možností školy. Prihlasovanie do LŠ je dobrovoľné pre školy, zákonných zástupcov a žiakov.

1.3.1. Obsah

LŠ má zložku vzdelávaciu, reflektujúcu školský vzdelávací program a zložku rozvoja zručností – zameranú na voľnočasové, socializačné a pohybové aktivity (Viac informácií sa nachádza v tomto Manuáli v časti *Kvalita a obsah projektu LŠ.*). Letná škola neprebíha vo forme klasického vyučovania, ale jej primárnym cieľom napriek tomu ostáva vzdelávanie a rozvoj kompetencií žiakov.

1.3.2. Organizátori

LŠ sa organizujú v priestoroch školy, no školy môžu spolupracovať s neziskovým sektorom alebo externými organizáciami, ako napr. centrom voľného času, komunitným centrom, nízkoprahovými sociálnymi službami pre deti a rodinu, vysokými školami, univerzitami a mnohými inými.

1.3.3. Termín realizácie

LŠ budú prebiehať v týchto troch augustových týždňoch:

- 09. – 13. 8. 2021
- 16. – 20. 8. 2021
- 23. – 27. 8. 2021

1.3.4. Trvanie cyklov

LŠ sa konajú v tzv. cykloch. Projektový cyklus pozostáva z 5 dní (pondelok–piatok), počas ktorých sa LŠ zúčastní jedna skupina žiakov (10–20 žiakov). V rámci projektu si škola môže zvoliť:

- **krátky cyklus A** (4–6 vyučovacích hodín/deň),
- **dlhý cyklus B** (7–10 vyučovacích hodín/deň)

alebo ich kombináciu, pričom si ich vie vyskladať podľa svojich preferencií, a to maximálne do výšky finančných prostriedkov, ktoré sú určené pre školu v danej kategórii.

1.3.5. Financovanie

Školy a financie sú rozdelené podľa počtu žiakov, ktorí navštevujú danú školu, do kategórií nasledovne:

- 1–100 žiakov: max. 2 000 €
- 101–200 žiakov: max. 3 200 €
- 201–400 žiakov: max. 4 800 €
- 401–600 žiakov: max. 6 400 €
- 601 a viac žiakov: max. 8 000 €

Pre ilustráciu, škole so 170 žiakmi môže byť pridelených maximálne 3 200 €. Keďže spadá do druhej kategórie rozdelenia škôl a financií (101–200 žiakov), pri plánovaní svojej LŠ sa môže zamýšľať nad viacerými možnosťami:

Príklady:

PRÍKLAD 1: Škola sa môže rozhodnúť pre organizáciu 2 krátkych cyklov A (2 x 600 €) a 2 dlhých cyklov B (2x 1 000 €) v celkovej v hodnote 3 200 €, ktoré zrealizuje v priebehu troch augustových týždňov.

PRÍKLAD 2: Škola zorganizuje 3 cykly B (3 x 1 000 €) v hodnote 3 000 € v priebehu dvoch augustových týždňov.

PRÍKLAD 3: Škola sa rozhodne vytvorí 3 skupiny detí podľa vekových kategórií a zorganizuje 3 krátke cykly A (3 x 600 €) v prvom týždni. V druhom týždni zapojí ďalšie 2 skupiny detí do 2 krátkych cyklov A (2 x 600 €). Týchto 5 cyklov je v celkovej hodnote 3 000 €.

Vyššie uvedené príklady sú ilustračné, škola si program LŠ nastaví podľa vlastných možností a kapacít.

Jednotliví žiaci s veľkou motiváciou alebo potrebou kompenzácie dôsledkov nedostatočného zapojenia do dištančného vzdelávania sa môžu do cyklov LŠ organizovaných v škole zapojiť aj opakovane. Ak však na škole vznikne veľký záujem o miesta v skupinách, škola uprednostní žiakov, ktorí ešte nemali možnosť sa zúčastniť LŠ v predchádzajúcich cykloch.

1.3.6. Rozdelenie žiakov do skupín

V závislosti od počtu prihlásených žiakov a vyhodnotenia ich potrieb odporúčame rozdelenie žiakov podľa ročníkov do nasledovných skupín:

1. skupina: žiaci 0. – 3. ročníka
2. skupina: žiaci 4. – 5. ročníka
3. skupina: žiaci 6. – 9. ročníka

Rozdelenie žiakov do skupín je len odporúčané a vysoko individuálne. Možné je aj vytvorenie jednej skupiny zo žiakov všetkých ročníkov.

1.3.7. Evidencia

Škola si vedie evidenciu žiakov a obsahu LŠ, aby vedela v záverečnej správe vyhodnotiť projekt. Škola eviduje dochádzku žiakov, ich prípadné zaradenie do rizikových skupín a vzdelávací obsah jednotlivých dní v priebehu cyklov.

MŠVVaŠ SR pripravilo vzor *Triednej knihy pre Letné školy*, avšak škola môže využiť aj existujúce triedne knihy (napr. *Triedna kniha pre centrum voľného času*, *Triedna kniha v školskom klube detí*) alebo *ETK* v školských informačných systémoch. Rozhodnutie je na škole podľa vlastnej preferencie. Príklady všetkých týchto triednych kníh sú dostupné na stiahnutie na stránke MŠVVaŠ SR, v časti *Letné školy*, *Podporné materiály*. Triedne knihy sa po ukončení programu LŠ neodosielajú na MŠVVaŠ SR, ich úlohou je evidencia žiakov, evidencia realizovaných výchovno-vzdelávacích aktivít pre vypracovanie záverečnej správy. Triednu knihu škola archivuje v zmysle svojho archivačného poriadku.

2. TVORBA PROJEKTU LETNÁ ŠKOLA

2.1. Žiadosť

2.1.1. Pred vyplnením žiadosti

Vypĺňanie žiadosti je až posledný krok procesu prihlasovania projektu LŠ. Žiadosť je možné vyplniť **NAJNESKÔR do 4. 6. 2021 23:59 hod.**

Pred vyplnením online formulára žiadosti je potrebné:

1. naštudovať si „Výzvu“, „Manuál LŠ“, dokument „Príklady výchovno-vzdelávacích aktivít“ vypracovaný Štátnym pedagogickým ústavom (ďalej len „ŠPÚ“), „Často kladené otázky“, a „Vzor vyplnenej žiadosti“,
2. zamyslieť sa nad obsahovou stránkou projektu, stratégiou oslovenia rodičov a žiakov, potrebami žiakov z rizikových skupín, prípadnou spoluprácou s externou organizáciou,
3. vytvoriť si organizačný tím, ktorý pripraví program LŠ, stratégiu zapojenia čo najviac žiakov ohrozených neúspechom, zabezpečí prípadnú komunikáciu s externou organizáciou,
4. pozrieť si „Často kladené otázky“, v prípade potreby napísať email na letneskoly@minedu.sk.

2.1.2. Vypĺňanie žiadosti

Zriaďovateľ prostredníctvom školy žiada finančné prostriedky vyplnením elektronického formulára dostupného na stránke MŠVVaŠ SR v časti Letné školy.

Na stránke v časti *Podporné materiály* bude zverejnený „Vzor vyplnenej žiadosti“. Pri vypĺňaní žiadosti školy dbajú na inštrukcie v zátvorke napr. *(Uvedte počet)* a na maximálny počet znakov, čo znamená, že odpovedajú jasne a výstižne.

2.2. Kvalita a obsah projektu

Obsahu projektu je potrebné venovať náležitú pozornosť, nakoľko jeho kvalitné spracovanie bude základným kritériom hodnotenia projektu. Zámerom je, aby žiadateľ opísal skutočný plán projektu. Všetky informácie, ktoré školy poskytujú v žiadosti, sú pre MŠVVaŠ SR dôležité s cieľom vyhodnotenia efektívnosti projektu LŠ a možného nastavenia adresnejšej pomoci v nasledujúcich projektoch.

2.2.1. Štruktúra

Požadovaná štruktúra programu LŠ:

- **Vzdelávacie aktivity** v oblastiach definovaných v školskom vzdelávacom programe (aktivity v dokumente „Príklady výchovno-vzdelávacích aktivít“ od ŠPÚ priamo korelujú s týmito oblasťami)
- **Rozvoj zručností** = voľnočasové, socializačné a pohybové aktivity, ktoré rozvíjajú u žiakov mäkké zručnosti a kompetencie, ako napr. tvorivosť, iniciatívnosť, spoluprácu, atď.

Škola si presný obsah a zameranie LŠ môže nastaviť podľa svojich preferencií a potrieb, avšak **je potrebné, aby program obsahoval Vzdelávaciu časť**, ktorej dĺžka je stanovená nasledovne:

- krátky cyklus A: **2 až 3 hodiny** denne (**10 až 15 hodín** za cyklus)
- dlhý cyklus B: **4 až 5 hodín** denne (**20 až 25 hodín** za cyklus)

Vzdelávacia časť musí byť v súlade so školským vzdelávacím programom (ŠkVP). To znamená, že školy sa sústreďujú aj na témy alebo oblasti, ktoré sa v ŠkVP nachádzajú a nestihli sa prebrať vôbec alebo v požadovanej kvalite v dôsledku dištančného vzdelávania. LŠ vytvára priestor na medzipredmetovú spoluprácu a môže prebiehať rôznou formou, napr. blokovou výučbou, zážitkovým učením, učením v exteriéri, projektovou výučbou,

atď. Príklad týždenného rozvrhu LŠ sa nachádza v dokumente „Príklady výchovno-vzdelávacích aktivít“ alebo v dokumente „Často kladené otázky“.

Pri príprave obsahovej náplne projektu LŠ môže škola použiť:

- príklady výchovno-vzdelávacích aktivít od ŠPÚ
- metodický materiál od ŠPÚ
- príklady dobrej praxe z minuloročnej LŠ
- zoznam inšpiratívnych zdrojov

Tieto materiály sú dostupné na stiahnutie na stránke MŠVVaŠ SR, v časti Letné školy, *Podporné materiály*. Predstavujú inšpirácie pri tvorbe programu Letných škôl, ktorý si škola tvorí a prispôsobuje podľa svojich potrieb.

2.2.2. Spolupráca a kooperácia s neziskovým sektorom

Odporúčame zamyslieť sa nad spoluprácou s neziskovým sektorom a inými organizáciami (nie je to však podmienkou LŠ):

- **Pred realizáciou LŠ:** brainstorming, spoločné plánovanie programu, nastavenie cieľov, nastavenie rolí, delba práce, atď.
- **Počas realizácie LŠ:** priebeh podľa plánovaného nastavenia, napr.: škola zodpovedná za formálnu časť programu a komunitné centrum (ďalej len „KC“) zodpovedné za neformálnu časť.
- **Po realizácii LŠ:** spoločné vyhodnotenie programu, zozbieranie spätnej väzby, možné nastavenie spolupráce do budúcnosti.

Každá škola si nastaví všetky aspekty spolupráce s pracovníkmi organizácie sama.

2.3. Stratégia zapojenia žiakov

2.3.1. Zapojenie žiakov s prihliadnutím na rizikové skupiny

LŠ nie je určená len pre žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia alebo z rodín v hmotnej núdzi. Tento projekt je určený všetkým žiakom, ktorí majú o LŠ záujem. Škola napriek tomu identifikuje žiakov z rizikových skupín a zvolí stratégiu, aby oslovila aj týchto žiakov. Dôvodom je, že počas dištančného vyučovania mohli mať na výchovno-vzdelávací proces žiakov negatívny vplyv aj viaceré iné aspekty, ktoré je pri plánovaní projektu potrebné zohľadniť.

Z tohto dôvodu MŠVVaŠ SR identifikovalo v žiadosti nasledovné kategórie rizikových skupín žiakov:

- žiaci so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (ďalej len „ŠVVP“),
- žiaci z nízkopríjmových domácností,
- žiaci z domácností s jedným rodičom,
- žiaci z marginalizovaných rómskych komunít (ďalej len „MRK“),
- žiaci z mnohopočetných rodín,
- žiaci ovplyvnenými ďalšími faktormi ako napr. choroba rodičov alebo pracovné vyťaženie rodičov (pracujúci v obchode, zdravotníctve, školstve, polícii a mnoho iných),
- žiaci dosahujúci slabé študijné výsledky počas dištančného vzdelávania a iné.

Škola individuálne posúdi, do akých rizikových skupín spadajú jej žiaci (môže sa jednať aj o viaceré kategórie súčasne) a na základe toho pripraví stratégiu ich zapojenia do LŠ.

Medzi navrhované stratégie patria napríklad:

- Spolupráca s komunitným centrom (ďalej len „KC“) alebo terénnymi sociálnymi pracovníkmi, pôsobiacimi priamo v komunite skupín žiakov definovaných ako rizikových.

- Adresné oslovovanie zákonných zástupcov týchto skupín žiakov s vysvetlením cieľov a zámerov LŠ.
- Zabezpečenie dopravy a stravy pre tieto skupiny žiakov.
- Motivovanie detí a zákonných zástupcov zaujímavým programom, ktorý odpovedá na ich potreby.
- Osobné listy učiteľov a učiteliek pre žiakov s cieľom motivovať ich sa zapojiť do LŠ (Príklad sa nachádza v *Podporných materiáloch*).

Zoznam vyššie uvedených stratégií je všeobecný a má slúžiť len ako inšpirácia. Škola v žiadosti uvádza konkrétne stratégie, ktoré sa dajú realizovať v jej kontexte. Pre ilustráciu, škola si naplánuje, že uskutoční takúto stratégiu: *Pracovníci KC si vytlačia letáčik s informáciami o LŠ a osobne zistia záujem a potenciálne obavy zákonných zástupcov detí.*

MŠVVaŠ SR si uvedomuje, že nie je možné presne percentuálne určiť podiel žiakov z rizikových skupín. Tieto informácie však škole pomôžu nielen pri nastavovaní plánu LŠ, ale aj stratégie ďalšej práce s týmito žiakmi. Je preto dôležité, aby si škola priebežne evidovala (približné) počty zapojených žiakov z rizikových skupín. Tieto údaje nebude potrebné MŠVVaŠ SR zasielať priebežne, avšak ich celkový počet bude potrebné uviesť v záverečnej správe.

3. ĎALŠIE INFORMÁCIE

3.1. Propagácia LŠ

Aby sa zapojilo čo najviac žiakov, je potrebné im, ale aj ich zákonným zástupcom, poskytnúť čo najviac informácií. Tie môžu byť zverejnené na stránke školy, vylepené v priestoroch školy, na dverách školy alebo iným spôsobom podľa možností školy.

Dobrovoľníci, pedagógovia, odborní zamestnanci alebo organizácia, s ktorou škola spolupracuje, môžu pomôcť so šírením informácií o LŠ v komunitách alebo komunikáciou s rodičmi.

Na stránke MŠVVaŠ, časť Letné školy, *Podporné materiály* sa nachádza námet na propagačný materiál vo forme jednoduchého letáku. Po stiahnutí tohto materiálu škola doplní do neho kľúčové informácie za svoju LŠ a vloží vlastné fotografie. Leták môže slúžiť na oslovenie žiakov či ich zákonných zástupcov. Škola tento námet nemusí použiť, je možné využiť aj vlastný materiál.

Pre školy je pripravený vzor *Informovaného súhlasu zákonného zástupcu*, aby si škola mohla overiť záujem o účasť na LŠ. Je to vzor, ktorý škola môže, ale nemusí využiť.

Oba tieto materiály si bude možné stiahnuť zo stránky MŠVVaŠ, časť Letné školy, *Podporné materiály*.

3.2. Záverečná správa

Cieľom záverečnej správy je vyhodnotiť efektívnosť projektu LŠ na jednotlivých školách a jeho vplyvu na zmiernenie dopadov krízových opatrení prijatých počas pandémie COVID-19.

Z tohto dôvodu sa odporúča, aby si škola urobila záznamy o žiakoch z rizikových skupín, spolupráci a kvalite programu. Je dôležité, aby si školy vypýtali od zúčastnených strán, t. j. zamestnancov, dobrovoľníkov a žiakov, na záver LŠ spätnú väzbu. Príklady

otázok sa nachádzajú na stránke MŠVVaŠ SR, v časti Letné školy, *Podporné materiály*. Sú to len návrhy, každá škola si môže vytvoriť vlastný systém zbierania spätnej väzby. Tieto spätné väzby nebude musieť škola zasielať MŠVVaŠ SR, majú škole slúžiť pri vypracovaní záverečnej správy.

Zozbierané dáta umožnia vyhodnotiť projekt a uľahčia nastavovanie podobného projektu v budúcnosti. Formulár záverečnej správy bude zverejnený na stránke MŠVVaŠ najneskôr do 30.6.2021.

3.3. Stravovanie

Je vhodné, aby bola žiakom počas LŠ zabezpečená strava v školských jedálňach. Strava pre žiakov je oprávneným výdavkom v rámci tohto projektu.

Dotáciu na podporu výchovy k stravovacím návykom dieťaťa podľa zákona č. 544/2010 Z. z. o dotáciách v pôsobnosti Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, možno poskytnúť na zabezpečenie obeda a iného jedla v základnej škole na deti, ktoré na ňu majú nárok podľa § 4, odstavec (3) zákona. Upozorňujeme, že od 01. 08. 2021 by malo nadobudnúť účinnosť nové znenie tohto zákona a preto odporúčame, aby si školy overili oprávnenosť nárokov na túto dotáciu. Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR aktuálne v tejto veci rokuje s Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny SR a o prípadných zmenách v tejto oblasti bude priebežne informovať.

Okrem obedov by žiaci mali mať zabezpečené desiaty a olovranty, ktoré by bolo tiež možné uhradiť z finančných prostriedkov získaných na organizáciu LŠ.

3.4. Hygienické a pandemické opatrenia

Organizátori Letnej školy rešpektujú nariadenia ÚVZ SR platné v období realizácie LŠ.

3.5. Podporné aktivity MŠVVaŠ SR

3.5.1. Webináre

- S cieľom podporiť a motivovať školy do zapojenia sa do projektu LŠ MŠVVaŠ SR v spolupráci s ŠPÚ zorganizuje sériu webinárov zameranú na organizáciu, obsah LŠ a spoluprácu s neziskovým sektorom. Školy sa budú môcť týchto webinárov priamo zúčastniť alebo si ich pozrieť zo záznamu.

Bližšie informácie o webinároch budú zverejnené na stránke MŠVVaŠ SR v časti Letné školy.